

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/463/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

101/2014. (V. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. június 24-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. május 15-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. június 24-én telefax útján terjesztette elő a panaszát.

I.

A panaszos panaszbeadványában sérelmezte, hogy 2013. június 22-én a B. település [...] áruházban megvádolta egy alkalmazott, hogy 8 doboz sört megrongált akként, hogy letörte a nyitófüleket. A panaszos tagadta a vádakát és a Vásárlók könyvét kérte. Az alkalmazott felháborodott a panaszos kérésén és biztonsági őröket hívott a helyszínre. Az üzletvezető-helyettes rendőri segítséget kért. A panaszosnál nem voltak iratok, mivel a strandra indultak, viszont a bejáratnál várakozó barátainál igen. Az intézkedő rendőrök azonban oda se menetek hozzájuk, a panaszost bekísérték egy raktárba, ahol minden fél elmondta az esetet a saját szemszögéből. Először azt mondták neki, hogy a kamera, meg az ujjlenyomatok majd úgymint eldöntik, de amikor a panaszos kérte, hogy nézzék meg a felvételeket, közölték vele, hogy arra nincs kamera. Ezután a panaszos hármásban maradt a két rendőrrel a helyiségben, a panaszoson ekkor csupán egy feszülős piros fürdőnadrág volt, a rendőrök ennek ellenére felszólították, hogy vegye le, illetve közölték vele, hogy ne ellenkezzen a rendőri intézkedésnek, mert arra még külön ráfázik, illetve leveszik róla kényszerrel. A panaszos végül is levette a ruháját, majd felszólították, hogy forogjon körbe. A panaszos szerint

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

mérhetetlenül megalázó volt, hogy meztelenre vetköztették. Ezután visszavehette a ruháit, majd a rendőrök a falhoz állították és hátrabilincseltek a kezét. Ezután a sörökkel együtt bevitték a kapitányságra, ahol egy-másfél órára bezárták. Amikor közölte a panaszos, hogy telefonálni szeretne, azt válaszolták neki a rendőrök, hogy „nem Hollywoodban vagy öcsi, nem telefonálhatsz”. Amikor szabadították a panaszost, alá akartak vele íratni egy iratot arról, hogy nem akart telefonálni, illetve nincs kifogása az eljárással szemben, a panaszos jelezte, hogy ezt nem írja alá, amire „közölték vele”, hogy akár 12 órán át is ott tarthatják, így végül a panaszos aláírta az iratokat. Az eset 13 és 16 óra között zajlott le a boltban, majd az előállítás 16 óra 25 perctől 17 óra 40 percig tartott. A panaszos megjelölte az egyik rendőr nevét és azonosító számát is.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) a) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszost 2013. június 22-én 16 óra 22 perckor az Rtv. 29.§ (1) bekezdés alapján igazoltatták, az Rtv. 33. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján előállították. Vele szemben az Rtv. 48. § c) pontja alapján 16 óra 50 perctől 17 óráig bilincset alkalmaztak. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése vagy anyagi kára nem keletkezett.

B. Cs. mobiltelefonra tett bejelentést, hogy a Szántódi [...] áruházban bolti tolvajt fogtak. A hívást fogadó rendőr a Siófoki ügyeletnek EDR rádión jelentette a történeteket, majd a rendőrök kiszálltak a helyszínre. A helyszínen a rendőröket a [...] áruház részéről B. Cs. áruházvezető, N. L. bolti alkalmazott, H. Z. a biztonsági szolgálat részéről, és a feltételezett elkövető várta. Mivel az áruház kaszáinál álltak, a dolgok tisztázása végett az áruház biztonsági szobájába mentek. Ott felszólították a panaszost, hogy igazolja magát, de nem tudott átadni a személyazonosságra alkalmas iratot. Az áruházvezetője elmondta, hogy N. L. észlelte, hogy a panaszos a boltban a sörösdoboz nyitófedelét leszedte, hogy egy nyereményjáték miatt a rajtalévő feliratot lássa. B. Cs. úgy nyilatkozott, hogy a promóciós fülek hiányában azok eladhatatlanná váltak, az okozott kár 1592 Ft.

A panaszost a személyazonossága megállapítása végett előállították, majd vele szemben szabálysértési feljelentést tettek.

A panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti tájékoztatást az előállítás okáról, illetve az igazolást az előállítás időtartamáról megkapta. A panaszost 17 óra 40 perckor szabadították, mivel az előállítás oka megszűnt.

b) A Nyilatkozat elnevezésű iraton a panaszos aláírásával megerősítve úgy nyilatkozott, hogy az Rtv. 92-93.§ szerinti jogorvoslati lehetőségekről a tájékoztatást megkapta, az intézkedéssel szemben panasszal nem kíván élni, az előállítással kapcsolatos tájékoztatásokat és igazolást megkapta, sérülést nem szenvedett, élelmezést nem kért.

c) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) A rendőrség csatolta a panaszossal szembeni szabálysértési feljelentést, amely az esemény leírásaként az 1) pont alatt ismertetett jelentéssel azonos tartalommal rögzítette a történeteket.

A feljelentés szerint a panaszos a Szabs. tv. 177. §-ába ütköző tulajdon elleni szabálysértést követett el 2013. július 22-én 15 óra 50 perckor.

3) A rendőrség megküldte a [...] áruház jegyzőkönyvét az esetről, amely a panaszos nem ismerte el a rongálást. A tettenérés időpontja jegyzőkönyvön olvashatatlan.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos jogszabályok és ORFK utasítások rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, és a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a rendőröknek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 8. § előírásai szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 324. § (1) bekezdése szerint aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

A Szabs. tv. 177. § (1) bekezdése b) pontja szerint tulajdon elleni szabálysértést követ el az, aki ötvenezer forintot meg nem haladó értékre b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést, csalást, szándékos rongálást követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a [...] dolgozói rendőri segítséget kértek az üzlethelyiségbe, mivel álláspontjuk szerint a panaszos több sörös doboz zárszerkezetét megrongálta és ezzel kárt okozott.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos rongálás szabálysértését vagy bűncselekményét követte el az okozott kár mértékétől függően, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

2) A panaszos előállítása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) A Testület először az előállítás jogalapját és az arányosság kérdését vizsgálta.

Az előállításról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor. A panaszost a rendőrök igazolásra szólították fel, amelynek nem tudott eleget tenni, ezért a személyazonosság megállapítása végett előállították.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése szerint az igazoltatott személy köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni.

Az Rtv. 29. § (4) bekezdése rögzíti, hogy a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság

megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

A panaszos a beadványaiban maga is előadta, hogy az iratai nem voltak nála, mivel a tópartra indult és ezért fürdőnadrágban volt.

Mindezek alapján a jelen esetben a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő joggal rendelkeztek a panaszos előállításához.

Mivel ugyanakkor az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

A kérdés megítélése kapcsán a Testület azon körülménynek tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a panaszos az iratait ugyanakkor nem tudta átadni, illetve a rendőri iratokból – ami felsorolt a helyszínen tartózkodó személyeket – nem derül ki, hogy tartózkodott volna olyan személy a helyszínen, aki a panaszos személyazonosságát ellenőrizhette volna, ezért a személyazonosságát nem lehetett más módon megállapítani.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a helyszínen az intézkedő rendőrök számára már nem volt más olyan rendőri eszköz, amellyel a panaszossal szembeni szabálysértési eljáráshoz szükséges személyi adatokat meg tudták volna ismerni, illetve azok valóságát ellenőrizni tudták volna, így indokoltan kezdték meg a panaszos előállítását.

Mivel tehát az adott intézkedésre kellő jogalap birtokában és indokoltan került sor, a Testület álláspontja szerint az előállítással összefüggésben nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga.

b) Az előállítás időtartamával az alábbi megállapításokat teszi a Testület.

A panaszos előadása szerint a boltban az események 13 és 16 óra között zajlottak le, majd a kapitányságra 16 óra 25 perc és 17 óra 40 perc között állították elő.

A rendőri jelentés szerint ezzel szemben a panaszossal szemben 16 óra 25 perckor kezdődött az intézkedés, 16 óra 50 perckor szállították be a kapitányságra, 17 órakor értek be, és 17 óra 40 perckor szabadították a panaszost. A feljelentés szerint a cselekmény elkövetésére 15 óra 50 perckor került sor.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 28. § (5) bekezdése szerint az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

A jelen esetben a panaszos vitatta, hogy 16 óra 25 perckor kezdődött volna az intézkedés, szerinte az események 13 óra körül kezdődtek. Ezzel szemben a rendőrség a szabálysértés elkövetését 15 óra 50 percben, az intézkedés kezdeteként pedig a 16 óra 25 percet jelölte meg. A bolti jegyzőkönyv olvashatatlansága folytán nem ad támpontot abban a kérdésben, hogy pontosan mikor kezdődtek az események, a bejelentésről készült hanganyagot, ami tartalmazta volna az időpontot is, pedig nem bocsátotta a Testület rendelkezésre a rendőrség.

Mindezek alapján a Testület nem tudott abban állást foglalni, hogy a rendőri intézkedés mikor kezdődött a helyszínen, azt azonban a panaszos sem vitatta, hogy az előállítása a kapitányságon 16 óra 25 perctől 17 óra 40 percig tartott.

Mindezek alapján a Testület az előadások közötti ellentmondások miatt – további bizonyítékok hiányában – a rendelkezésre álló adatokból nem tudta megfelelően rekonstruálni az eseményeket, így az előállítás időtartamát sem tudta megállapítani, tekintettel arra, hogy az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani, ami pedig nem megállapítható.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra jutott, hogy a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A Testület a kényszerítő eszköz alkalmazása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök megbilincseltek.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben a rendőrök az Rtv. 48. § c) pontja alapján 16 óra 50 perctől 17 óráig bilincset alkalmaztak.

Az Rtv. 48. §-a értelmében „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására vagy d) ellenszegülésének megtörésére”.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-a fenti rendelkezéseket az alábbiakkal egészíti ki: Bilincset alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,

b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,

f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy

g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A szolgálati előjáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés, az előállító egységen vagy a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg.

A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, vagy az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, vagy az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A jelen esetben a rendőrök semmilyen olyan körülményről (sem aktív ellenszegülésről, sem támadásról, sem arról, hogy megpróbálta volna a panaszos elhagyni a helyszínt) nem számoltak be a jelentésükben, ami megalapozta volna az Rtv. 48. § bármely pontja alapján a bilincs alkalmazását. Ráadásul a jelentésből az is kitűnik, hogy az intézkedő rendőr nem egyedül volt a helyszínen (két rendőr és a biztonsági szolgálat embere), és az előállítást is ketten fogantatosították (M. Z. r. ftörm., és M. B. r. törm.).

A bilincselés esetén az Rtv. 48.§-ában meghatározott bilincselési okoknak az intézkedés idején – közvetlen és konkretizált veszélyként – kell fennállniuk, a szökés, a támadás, ellenszegülés nem konkretizált, távoli veszélye nem szolgálhat a bilincs alkalmazásának alapjául.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására jogalap nélkül került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

4) A panaszos ruházatának átvizsgálása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A panaszos előadása szerint a csupán egy feszülős piros fürdőnadrág volt rajta a boltban. A rendőrök a bolt hátsó részében felszólították, hogy vegye le, illetve közölték vele, hogy ne ellenkezzen a rendőri intézkedésnek, mert arra még külön ráfázik, illetve leveszik róla kényszerrel. A panaszos végül is levette a ruháját, majd felszólították, hogy forogjon körbe. A panaszos szerint mérhetetlenül megalázó volt, hogy meztelenre vetkőztették. Ezután visszavehette a ruháit, majd a rendőrök a falhoz állították és hátrabilincseltek a kezét.

A rendőri jelentések csupán azt rögzítik, hogy a panaszos ruházatát az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, arról azonban nem számolnak be, hogy ezt miként foganasították a rendőrök, illetve, hogy az átvizsgálást mi indokolta.

A Testület tekintettel arra, hogy a rendőrség felhívás ellenére sem cáfolta lényegében a panaszos által előadottakat, elfogadta a panaszosi előadást és vizsgálata során ebből a tényelőadásból indult ki.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganasítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvesszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A (2) bekezdés rögzíti, hogy a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

Az Rtv. 16. § (4) bekezdése szerint a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A rendelkezésre álló iratokban semmi nem mutatott arra, hogy a panaszossal kapcsolatban fennállt volna olyan körülmény, ami miatt szükséges lett volna a testfelületét ilyen módon átvizsgálni, különös tekintettel arra, hogy fürdőnadrágban volt. Az iratokból nem tűnik ki olyan adat, ami megteremtette volna annak a gyanúját, hogy a panaszos önmaga vagy mások károsításra vagy a bűncselekmény elkövetésére alkalmas tárgyat próbált a testfelületén becsempészni az előállító helyiségbe.

A testfelület illetén átvizsgálása az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázónak tekinthető eljárás, amely a befogadás eljárás során [Rtv. 18.§(4)-(6)] is csak abban az esetben lehet jogszerű alapjog-korlátozás, ha megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményét szem előtt tartva foganasítják.

Jelen esetben azonban nem a befogadáskori átvizsgálásról van szó, hanem a helyszínen vizsgálták át a panaszos testfelületét oly módon, hogy felszólították, hogy vetközzön meztelenre, majd forogjon. Az Rtv. 31.§ (2) bekezdése kifejezetten tiltja, hogy a ruházatátvizsgálás szeméremsértő módon történjen, a fentiekben leírt átvizsgálás pedig nyilvánvalóan ilyennek minősült, és indokolatlan volt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a testfelület illetén átvizsgálása az Alaptörvény III. cikkében tilalmazott megalázó bánásmódnak minősül, amely súlyos mértékben sértette a panaszos emberi méltóságához fűződő jogát.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint súlyosan sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő joga a vele szemben alkalmazott átvizsgálás miatt. *(Megjegyzí ugyanakkor a Testület, hogy amennyiben a rendőrségi iraton megjelölt átvizsgálás, nem a helyszínen történt, hanem a befogadási eljárás részét képezte, az esetben szintén jogszabálysértő lenne az ilyen jellegű átvizsgálás, mivel a jelentések nem tartalmaztak olyan*

körülményt, amit az Rtv. 18. § (4)-(6) bekezdése megkövetel az ilyen jellegű testfelület vizsgálathoz.)

5) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték neki, hogy telefonáljon.

Az előállításról szóló jelentés ezzel szemben azt tartalmazza, hogy a panaszos nem kérte sem a hozzátartozóját, sem más személy kiértesítését. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson pedig a panaszos aláírásával megerősítve akként nyilatkozott, hogy nem kért kiértesítést.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

A Testület a jelen esetben – különös tekintettel a panaszos igazoláson tett nyilatkozatára – az események valós leírásaként azt a rendőri előadást fogadta el, miszerint a panaszos nem kért kiértesítést.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

IV.

A Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége. A Testület álláspontja szerint az előállítással összefüggésben nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga.

Ugyanakkor az előállítás időtartamával kapcsolatos ellentmondó bizonyítékok miatt a Testület arra az álláspontra jutott, hogy a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására jogalap nélkül került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Továbbá súlyosan sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga a vele szemben alkalmazott átvizsgálás miatt.

Ugyanakkor a hozzátartozó kiértesítésére vonatkozó kifogás kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET